

ЗАКОН О КИНЕМАТОГРАФИЈИ

"Службени гласник РС", бр. 99 од 27. децембра 2011, 2 од 13. јануара 2012 - исправка, 46 од 29. априла 2014 - УС, 76 од 7. септембра 2023 - др. закон

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом утврђује се општи интерес у области кинематографије, начин остваривања општег интереса у области кинематографије, као и друга питања од значаја за обављање кинематографских делатности.

Члан 2.

Кинематографију, у смислу овог закона, чине продукција, дистрибуција и јавно приказивање кинематографског дела.

Делатности које доприносе развоју кинематографије јесу: образовање и ширење филмске културе, унапређење ауторског, теоријског и критичког односа према кинематографији, као и прикупљање, рестаурација, чување и популарисање филмских и других аудио-визуелних дела која чине историју српске кинематографије.

Члан 3.

Поједини изрази који се користе у овом закону имају следеће значење:

- 1) кинематографско дело је филм, односно видеограм, односно аудио-визуелно дело било које дужине, без обзира на носач (врсту подлоге) на којој је снимљено, посебно играни, документарни и анимирани филмови који су намењени биоскопском приказивању;
- 2) аутор је физичко лице које је створило оригинално кинематографско ауторско дело;
- 3) продуцент је правно лице или предузетник регистрован за организовање и финансирање продукције кинематографског дела;
- 4) дистрибуција је овлашћено стављање у промет кинематографског дела;
- 5) дистрибутер је правно лице или предузетник регистрован за обављање делатности дистрибуције кинематографског дела;
- 6) приказивач кинематографског дела је правно лице или предузетник регистрован за обављање делатности јавног приказивања;
- 7) јавно приказивање је овлашћено приказивање кинематографског дела путем одговарајућих технологија и техничких уређаја, доступно грађанима под једнаким условима у јавним просторијама, односно јавним просторима.

Други изрази који се користе у овом закону, а који се односе на интелектуалну својину, електронске медије и телекомуникације имају значење утврђено законима који уређују те области.

Члан 4.

Домаће кинематографско дело, у смислу овог закона, јесте кинематографско дело које је произвео домаћи продуцент, и које испуњава најмање три од следећих услова:

- 1) да је дело снимљено на српском језику или на језику припадника националних мањина у Републици Србији;
- 2) да су већина чланова ауторске екипе (редитељ, сценариста, композитор, директор фотографије, драматург и монтажер) држављани Републике Србије;
- 3) да су најмање 90% чланова филмске екипе (филмски глумци и филмски радници) држављани Републике Србије;
- 4) да је дело са тематиком из културног простора Републике Србије;
- 5) да је дело у целини или претежно снимљено на територији Републике Србије.

Члан 5.

Копродукционо кинематографско дело, у смислу овог закона, јесте дело у чијем суфинансирању, поред продуцента из Републике Србије, учествује један или више партнера из других земаља.

Копродукционо кинематографско дело може бити већинско (билатерално и мултилатерално) копродукционо кинематографско дело и мањинско (билатерално и мултилатерално) копродукционо кинематографско дело.

Већинско копродукционо кинематографско дело, поред услова из става 1. овог члана, мора да испуњава следеће услове:

- 1) у случају билатералног копродукционог кинематографског дела - учешће већинског партнера не сме да буде више од 80% укупних трошкова производње кинематографског дела;
- 2) у случају мултилатералног копродукционог кинематографског дела - већински партнер учествује са 30 - 70% укупних трошкова производње кинематографског дела.

Мањинско копродукционо кинематографско дело, поред услова из става 1. овог члана, мора да испуњава следеће услове:

- 1) у случају билатералног копродукционог кинематографског дела - учешће мањинског партнера не може бити мање од 20% укупних трошкова производње кинематографског дела;
- 2) у случају мултилатералног копродукционог кинематографског дела - учешће мањинског партнера не може бити мање од 10% укупних трошкова производње кинематографског дела.

Члан 6.

Страно кинематографско дело, у смислу овог закона, јесте кинематографско дело које не испуњава услове за статус домаћег кинематографског дела из члана 4. овог закона, односно услове за статус копродукционог кинематографског дела из члана 5. овог закона, а које је за рачун страних правних или физичких лица (страног продуцента односно домаћег копродуцента) делом или у целини произведено у Републици Србији, средствима страних правних или физичких лица.

Члан 7.

Ради подстицања страних продуцента да у Републици Србији производе страна кинематографска дела из члана 6. овог закона и копродукциона дела из члана 5. овог закона страном продуценту исплаћују се из буџета Републике Србије, у складу са средствима обезбеђеним у буџету Републике Србије, до 20% укупно утрошених средстава за снимање филма на територији Републике Србије, у складу са посебним актом Владе.

Члан 8.

Делатношћу производње, дистрибуције и јавног приказивања кинематографског дела могу да се баве правна лица и предузетници регистровани за обављање кинематографских делатности.

Члан 9.

Одредбе овог закона не односе се на производњу и приказивање кинематографских дела која производе правна лица, предузетници и физичка лица за личну, наменску или некомерцијалну употребу.

II. ОПШТИ ИНТЕРЕС У ОБЛАСТИ КИНЕМАТОГРАФИЈЕ

Члан 10.

Кинематографска делатност је делатност од интереса за Републику.

Општи интерес у области кинематографије, у смислу овог закона, јесте:

- 1) очување континуитета, слободе и разноврсности кинематографског стваралаштва;
- 2) очување српског националног и културног идентитета;
- 3) подстицање домаћег филмског уметничког стваралаштва;
- 4) подстицање производње домаћих и страних кинематографских дела у Републици Србији;
- 5) подстицање дистрибуције и јавног приказивања у области кинематографског стваралаштва;
- 6) подстицање обнове, одржавања и стандардизације биоскопске мреже;
- 7) подстицање развоја техничке базе кинематографије Републике Србије и увођења информатичких технологија и модернизација у области кинематографије;
- 8) увођење обједињеног електронског информатичког центра дистрибуције и продаје биоскопских улазница;
- 9) подстицање и очување културног идентитета домаћег кинематографског стваралаштва;
- 10) остваривање права на културну посебност у области кинематографије припадника националних мањина у Републици Србији;
- 11) унапређење међународне сарадње и интеграције домаће кинематографије у европске и светске програме развоја кинематографије;
- 12) подстицање културне разноликости у области кинематографије;

13) подстицање представљања домаћих кинематографских дела на значајним међународним манифестацијама;

14) очување и популаризација филмског наслеђа, телекинирање и дигитализација кинотечких дела чије право на приказивање поседује Југословенска кинотека или друга установа која се бави истом делатношћу по било ком основу;

15) заштита деце и младих, равноправност полова, раса и мањинских група у кинематографским делима.

Средства за остваривање општег интереса у области кинематографије обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Члан 11.

Ради остваривања општег интереса из члана 10. овог закона доноси се Програм активности за остваривање општег интереса у области кинематографије (у даљем тексту: Програм).

Програм утврђује Влада, на предлог министра надлежног за културу, најкасније до краја текуће године за наредну годину, у складу са средствима обезбеђеним у буџету Републике Србије.

Програм посебно садржи:

1) приоритете у финансирању филмске продукције (играни, документарни, дечији, дебитански филм);

2) начине за подстицање копродукција;

3) садржаје и поступке за ширење и осавремењивање дистрибутерске и приказивачке мреже;

4) мере за популаризацију и пласман домаћег филма у иностранству;

5) садржај и форму обележавања значајних јубилеја филмске уметности;

6) облике подршке домаћим филмским организацијама, фестивалима и манифестацијама;

7) друге мере за стимулисање производње, дистрибуције и јавног приказивања кинематографских дела.

Акт о утврђивању Програма објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 12.

Престао је да важи (види члан 79. Закона - 76/2023-28)

III. ФИЛМСКИ ЦЕНТАР СРБИЈЕ

Члан 13.

Стручне послове у области кинематографије и друге стручне послове утврђене овим законом обавља Филмски центар Србије (у даљем тексту: Центар).

Центар је установа културе која обавља делатност у складу са законом којим се уређују јавне службе.

Оснивач Центра је Република Србија.

Оснивачка права у име Републике Србије врши Влада.

Центар има својство правног лица.

Седиште Центра је у Београду.

Члан 14.

Центар обавља следећу делатност:

- 1) припрема и спроводи Стратегију подстичући обављање, организовање и финансирање припреме, развоја, производње, дистрибуције и приказивања домаћих и страних кинематографских дела;
- 2) прикупља и путем јавног конкурса расподељује средства за подстицање кинематографских делатности у складу са законом;
- 3) подржава и подстиче производњу кинематографских дела младих аутора и дебитаната;
- 4) промовише домаће кинематографске делатности и стваралаштво на међународним фестивалима и манифестацијама;
- 5) подстиче учешће домаћих продуцената у међународним копродукцијама;
- 6) подстиче и организује домаће и међународне филмске фестивале и манифестације;
- 7) обавља и организује издавачку делатност;
- 8) развија и промовише филмску културу;
- 9) обавља послове продукцијско-финансијске контроле и анализе;
- 10) утврђује начин и рокове дистрибуције кинематографских дела за које је додељена подршка уговором о додељивању средстава;
- 11) обавља документовање делатности за кинематографију у Републици Србији;
- 12) подстиче заштиту, приказивање и проучавање кинематографске баштине;
- 13) подржава и организује стручно и професионално усавршавање у подручју кинематографских делатности;
- 14) предлаже мере и сарађује са другим телима на сузбијању нелегалне продаје и употребе кинематографских дела;
- 15) промовише вредности и подстиче мере значајне за заштиту деце и младих, равноправност полова, раса и националних мањина;
- 16) сарађује са струковним удружењима, правним и физичким лицима у циљу унапређења кинематографских делатности;
- 17) води евиденцију у складу с овим законом.

Делатност Центра ближе се уређује Статутом у складу са законом.

Члан 15.

Средства за рад Центра обезбеђују се из:

- 1) буџета Републике Србије;
- 2) прихода које оствари пружањем услуга на тржишту;
- 3) донација, добротворних прилога и спонзорстава;
- 4) других извора, у складу са законом.

Члан 16.

Надзор над законитошћу рада Центра врши министарство надлежно за послове културе (у даљем тексту: Министарство).

Центар подноси Министарству годишњи извештај о свом раду и годишњи извештај о стању у кинематографској делатности у Републици Србији на основу података из Јединствене евиденције о кинематографским делатностима у Републици Србији, коју води у складу са овим законом.

Члан 17.

Средства утврђена за финансирање или суфинансирање општег интереса који се остварује у складу са Програмом, користе се на основу јавног конкурса.

Средства из става 1. овог члана могу да се додељују:

- 1) као трајно (бесповратно) учешће у финансирању или суфинансирању пројеката у области кинематографије;
- 2) као финансијска подршка за реализацију одређеним пројектима, уз повраћај средстава сразмерно учешћу.

Члан 18.

Два пута годишње, Центар расписује и спроводи јавни конкурс ради прикупљања предлога за финансирање или суфинансирање пројеката производње домаћих филмова. Јавни конкурси за финансирање или суфинансирање пројеката за друге области кинематографије расписују се најмање једном годишње.

Конкурс је отворен месец дана од његовог расписивања.

Предлог одлуке о избору пројеката по расписаном јавном конкурс доноси комисија коју образује Центар. Комисија се састоји од пет чланова из реда истакнутих уметника и стручњака у области кинематографије.

Комисија из става 3. овог члана утврђује предлог одлуке у року од 60 дана од дана завршетка јавног конкурса из става 1. овог члана.

На основу предлога конкурсне комисије Управни одбор Центра доноси одлуку о избору пројеката и додели средстава за финансирање и суфинансирање изабраних пројеката у року од 15 дана од доношења предлога комисије.

Послове спровођења конкурса и доношења одлуке о избору пројеката Центар врши као поверене.

Против одлуке из става 5. овог члана може се изјавити жалба Министарству у року од 15 дана од дана доношења одлуке.

Критеријуми за избор пројеката у кинематографији који се финансирају и суфинансирају из буџета Републике Србије су следећи:

- 1) оригиналност, аутентичност идеје, теме и садржаја сценарија;
- 2) иновативност, убедљивост сценарија и допринос развоју филмског језика;
- 3) наративна структура сценарија, карактеризација ликова и уверљивост дијалога;
- 4) оцена доприноса значају домаће кинематографије;
- 5) допринос сценарија у представљању духа времена;
- 6) очекивана привлачност филма за домаћи и међународни културни простор;
- 7) успешност претходних филмских пројеката редитеља филма (гледаност, учешће на фестивалима, награде);
- 8) изводљивост пројекта: буџет, сложеност снимања, план и термини снимања;
- 9) учешће страних продуцената у пројекту.

Министар уређује ближе критеријуме и мерила за избор пројеката у кинематографији који се финансирају и суфинансирају из буџета Републике Србије.

На начин расписивања и спровођења јавног конкурса, садржај уговора о финансирању или суфинансирању пројекта, начин праћења извршења уговора, као и друга питања од значаја за спровођење конкурса која нису уређена овим законом примењују се одредбе закона којим се уређује област културе.

IV. ПОДСТИЦАЊЕ ДОМАЋЕ КИНЕМАТОГРАФИЈЕ

Члан 19.

Средства за подстицање домаће кинематографије обезбеђују се:

- 1) из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и локалне самоуправе;
- 2) 1,5% од укупно остварене месечне претплате за Радиодифузну установу Србије Радио телевизија Србије (РТС), у складу са законом којим се уређује радиодифузија;
- 3) *престала је да важи (види Одлуку УС - 46/2014-36)*
- 4) *престала је да важи (види Одлуку УС - 46/2014-36)*
- 5) прилога, донација, поклона и помоћи од домаћих и страних правних и физичких лица;
- 6) из других извора у складу са законом.

Члан 20.

Средства из члана 19.* тач. 3) – 6) овог закона осим средстава која се обезбеђују из буџета Републике Србије, уплаћују се на посебан рачун Центра.

*Службани гласник РС, број 2/2012

V. ЈЕДИНСТВЕНА ЕВИДЕНЦИЈА О КИНЕМАТОГРАФСКИМ ДЕЛАТНОСТИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Члан 21.

Центар, као поверени посао, води Јединствену евиденцију о кинематографским делатностима у Републици Србији (у даљем тексту: Евиденција).

Евиденција се води ради формирања базе података као основе за утврђивање стратегије развоја домаће кинематографије и предузимање конкретних мера економске и културне политике у области кинематографије.

Евиденција обухвата следеће податке:

1) о кинематографској продукцији:

(1) произведена кинематографска дела (назив, продуцент, редитељ, директор фотографије, монтажер, композитор, носиоци главних улога, сценограф, костимограф, главни аниматор, дужина, врста подлоге на којој је снимљено, година производње, у даљем тексту: основни подаци),

(2) произведена кинематографска дела суфинансирана средствима из буџета Републике Србије (уз основне податке, облик суфинансирања),

(3) произведена кинематографска дела суфинансирана средствима из европских фондова (уз основне податке, назив фонда и облик стимулације),

(4) произведена кинематографска дела у свим облицима копродукције (уз основне податке копродуцента, земља);

2) о дистрибуцији кинематографских дела:

(1) сва увезена и јавно приказана кинематографска дела (уз основне податке, земљу порекла),

(2) сва извезена кинематографска дела (уз основне податке, земља у коју се извози);

3) о приказивању кинематографских дела:

(1) стални биоскоп (место, адреса, контакти, врста и марка опреме за репродукцију, број седишта, облик власништва),

(2) повремени биоскоп – поливалентни објекти културе (место, адреса, контакти, врста и марка опреме за репродукцију, број седишта, облик власништва);

4) о комплементарним делатностима кинематографије:

(1) филмски фестивали у земљи (катеорија, место, организатор, број приказаних филмова, добитници награда),

(2) учешће домаћег филма на међународним филмским фестивалима (назив филма, година производње, назив фестивала, земља, освојене награде),

(3) репрезентативна филмска удружења (назив, седиште, контакти, делатност),

(4) награде у области кинематографије (републичке, струковне),

(5) часописи у области кинематографије (име, издавач, динамика излажења),

(6) подаци о рестаурацији домаћих филмова (уз основне податке о филму и која установа је извршила рестаурацију).

Садржину и начин вођења Евиденције из ст. 1, 2. и 3. овог члана, као и начин прибављања и коришћења података и обрасце на којима се подносе подаци уређује министар.

Члан 22.

Правно лице и предузетник који обављају кинематографске делатности дужни су да редовно достављају одговарајуће податке за потребе вођења Евиденције.

Члан 23.

Правна лица и предузетници који обављају кинематографске делатности дужни су да пријаве промену података из Евиденције у року од 15 дана од дана настанка промене.

VI. ПОДСТИЦАЈ ФИЛМСКОМ ПРОГРАМУ

Члан 24.

Јавно приказивање домаћег и копродукционог кинематографског дела финансираног или суфинансираног средствима из буџета Републике Србије започиње у биоскопима и на филмским фестивалима.

Други овлашћени приказивачи дела из става 1. овог члана могу јавно приказивати по истеку рока од шест месеци од дана почетка јавног приказивања у биоскопима и на филмским фестивалима.

Члан 25.

Биоскопи који на свом редовном годишњем програму имају преко 30% од укупних сати пројекција, домаћих и европских кинематографских дела, могу остварити право на стимулацију програма и модернизацију услова за приказивање, на основу годишњег конкурса Центра, у складу са чланом 18. овог закона.

Члан 26.

Приказивачи кинематографских дела дужни су да продају биоскопске улазнице које садрже свој број и назив филма.

Продаја биоскопских улазница мора бити компјутеризована и врши се на начин тако да обезбеђује да се сви подаци о броју продатих биоскопских улазница за сваки појединачно приказани филм сливају у електронски информатички центар Центра.

VII. ЗАШТИТА МАЛОЛЕТНИКА И ЗАБРАНА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, ПОДСТИЦАЊЕ НАСИЉА И ВРЕЂАЊЕ ЉУДСКОГ ДОСТОЈАНСТВА

Члан 27.

Ако садржина кинематографског дела може да нашкоди моралном, физичком или менталном развоју малолетника, правно лице односно предузетник, који обавља кинематографске делатности дужан је да приликом стављања у промет или јавног приказивања тог кинематографског дела истакне ознаку да се дело не препоручује

лицима млађим од седам, четрнаест односно осамнаест година, у зависности од категорије тог дела.

Упутство о начину извршавања обавеза из става 1. овог члана, доноси Центар.

Јавно приказивање кинематографског дела чија садржина тешко угрожава физички, ментални или морални развој малолетника, забрањено је.

Посао из става 2. овог члана Центар обавља као поверени посао.

Члан 28.

Забрањено је стављање у промет и јавно приказивање кинематографског дела којим се заговара или подстиче дискриминација, мржња или насиље против лица или групе лица због њиховог припадања или неприпадања некој раси, вери, нацији, етничкој групи, полу, због њихове сексуалне опредељености или неког другог личног својства.

Кинематографском делу са порнографским садржајем или садржајем којим се заговара или подстиче насиље и отворено вређа људско достојанство може се изрећи мера забране јавног приказивања.

Члан 29.

Одлуку о забрани стављања у промет и јавног приказивања кинематографског дела из члана 27. став 3. и члана 28. овог закона у првом степену доноси виши суд, на предлог јавног тужиоца.

Члан 30.

Поступак по предлогу за забрану стављања у промет и јавног приказивања кинематографског дела из члана 27. став 3. и члана 28. овог закона хитан је.

Претрес се мора одржати у року од три дана од дана пријема предлога.

Претрес се може одржати и без присуства уредно позваних странака, на шта се странке у позиву на претрес изричито упозоравају.

Члан 31.

Решење по предлогу за забрану суд доноси одмах по завршеном претресу, а председник већа објављује га без одлагања.

Решење се мора писмено израдити и његов оверени препис доставити странкама у року од три дана од дана објављивања.

Члан 32.

Жалба против решења првостепеног суда по предлогу за забрану подноси се у року од три дана од дана достављања овереног преписа решења.

Жалба се не доставља противној страни на одговор.

Благовремену и дозвољену жалбу, заједно са свим списима, првостепени суд доставља другостепеном суду у року од два дана од дана пријема жалбе.

Другостепени суд може позвати и саслушати странке.

Другостепени суд одлучује о жалби у року од три дана од дана пријема жалбе са списима.

Члан 33.

Ако овим законом није другачије одређено, у поступку за забрану стављања у промет и јавног приказивања кинематографског дела из члана 27. став 3. и члана 28. овог закона сходно се примењују одговарајуће одредбе Законика о кривичном поступку.

VIII. НАДЗОР

Члан 34.

Надзор над спровођењем овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши Министарство.

IX. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 35.

Новчаном казном од 300.000,00 динара до 2.000.000,00 динара казниће се за прекршај правно лице које обавља кинематографске делатности, ако:

- 1) не преда Југословенској кинотеци у Београду по једну некоришћену копију сваког произведеног кинематографског дела, изворне филмске материјале (оригинални негатив слике и негатив тона) са одговарајућом документацијом, односно у року од 30 дана по истеку уговореног права за приказивање кинематографског дела најбољу копију сваког увезеног кинематографског дела за јавно приказивање, са одговарајућом документацијом (члан 12. ст. 1 – 3);
- 2) не достави податке потребне за вођење Евиденције на прописани начин (чл. 22. и 23);
- 3) продаје биоскопске улазнице чији садржај није усклађен са садржајем прописаним чланом 26. овог закона;

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

За прекршај из става 1. тач. 1) и 2) овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 100.000 до 500.000 динара.

Уз казну за прекршај из става 1. овог члана може се изрећи заштитна мера забране вршења кинематографске делатности правном лицу у трајању од једне до три године, односно заштитна мера забране вршења одређених послова одговорном лицу у трајању до једне године и заштитна мера јавног објављивања пресуде.

X. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 36.

Подзаконски прописи за спровођење овог закона донеће се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 37.

Правна лица и предузетници који су почели са обављањем кинематографске делатности пре ступања на снагу овог закона, дужни су да доставе одговарајуће податке потребне за вођење Евиденције у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 38.

Правна лица и предузетници који обављају кинематографске делатности дужни су да у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона ускладе своје пословање са одредбама овог закона.

Члан 39.

Центар наставља рад у складу са одредбама овог закона, и дужан је да усклади своју организацију, акте и пословање са одредбама овог закона, у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 40.

Даном почетка примене овог закона престаје да важи Закон о кинематографији („Службени гласник РС”, бр. 46/91, 53/93 – др. закон, 56/93 – УС, 67/93 – др. закон, 47/94 – др. закон, 48/94 – др. закон и 101/05 – др. закон) и одредбе члана 46. и члана 130. став 1. тачка 17) Закона о културним добрима („Службени гласник РС”, бр. 71/94 и 52/11 – др. закон).

Члан 41.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењиваће се по истеку шест месеци од дана ступања на снагу.